

GAZETA TRANSILVANIEI

Redacţia şi Administraţia

PIAŢA LIBERTĂŢII BRAŞOV. —

TELEFON 226.

Abonament anual 960 lei.

Pentru străinătate 800 lei.

Anunţuri, reclame, după tarif.

Fondată la 1838 de George Bariţiu

Apare de trei ori pe săptămână

Prin tine însuşi, cetăţene, şi pentru
tine, la libertate, legalitate şi cinste.

Interesele regionale şi politica naţională

de Dr. Victor Jinga.

II.

Germania se poate împărţi în două, sub raport economic: Nordul cu populaţia mai rară, predominând marea proprietate a Junkerilor, înclinând spre Baltică şi Marea Nordului prin arterele naturale de comunicaţie şi direcţia căilor ferate, sudul şi sudvestul industrial, bogat în materii prime, densitate mare a populaţiei şi cultură mai înaintată. Şi între ambele părţi curente migratorii; populaţia nordului şi a nord-estului — din regiunile mai puţin populate dar mai sărace, — spre apusul şi sudul industrial.

Faţă de problema Dunării statele Germaniei s'au împărţit în două. Statele Germaniei de sud şi în special Bavaria, au recunoscut de mult timp importanţa mare a Dunărei ca arteră principală a comerţului mondial şi au dus o politică sinceră pentru valorificarea ei. Ele au regulat toate porţiunile periculoase ale curentului, au făcut canalul Ludwig, între Dunăre şi bazinul Rinului, au alcătuit un program grandios de construcţii de canale, cari să pună Dunărea în legătură cu Germania şi cu bazinele marilor ei fluvii, întemeind o societate de navigaţie dunăreană cu un însemnat parc de vapoare şi şlepurii. Într-o politică sinceră a Bavariei şi statelor din sud se lovea de politica statelor Germaniei de nord, iar acestea dictau politica predominantă a imperiului, care neglija Dunărea în favoarea dezvoltării traficului porturilor ei de la marea Nordului şi Baltică şi proteja navigaţia pe Rin, Elba şi Odera. Administraţiile căilor ferate de aci nu acordau aceleaşi concesiuni tarifare porturilor dela Dunăre ca porturilor de pe acele fluvii, iar canalele ce s'au făcut lăsa toată Dunărea să rămână izolată ca înainte.

Cine nu cunoaşte cătuşi de puţin frământările sociale din Spania? Când apar ca o luptă a castelilor contra intereselor poporului de jos; trecutul cu toate moravurile, decorurile, prejudecăţile şi privilegiile, contra spiritului modern de progres, de libertate şi de egală îndreptăţire în conducerea administraţiilor publice; altele par mai vădite frământările între cler, clericali şi anticlericali. Ceia-ce desbină mai îngrijitor opinia publică este problema părţii sărace, neglijate şi înapoiate a ţării, faţă de Catalonia propăşită în industrie, comerţ şi agricultură cu centrul la Barcelona. Soarta guvernului dictatorial din Madrid, a fost deseori ameninţată de revendicările organizaţiilor patriotice şi muncitoreşti catalane cari nu recunosc la el după cum n'au recunoscut nici la guvernele precedente puterea şi voinţa de a îmbrăţişa şi rezolva marile probleme naţionale, în primul rând economice, cari să ridice întreaga Spanie la ni-

velul ţărilor înaintate ale Apusului.

— În ţările ajunse mai târziu la organism de stat, cu cultură tehnică, economică şi politică recentă, nu s'au definit încă nevoile specifice ale părţilor cu diferit caracter istoric şi geografic. Lipsesc o orientare relativ precisă asupra caracteristicilor distincte ale populaţiei în linie latitudinară ori longitudinală. Avem descrieri sumare şi insuficiente asupra psihologiei ţăranului român din diferitele părţi ale pământului românesc cât priveşte interpretarea ce el o dă fenomenelor naturii, asupra raporturilor sociale patriarhale în felurite ocazii, asupra sensibilităţii sale în faţa naturii, poezia şi arta populară, folclorul etc. Ne lipsesc încă studii sprijinite pe indicaţiunile ştiinţei asupra aptitudinilor, predispoziţiilor puterii de muncă, simţului economiei şi al prevederii, atâtea şi alte rezorturi a căror cizelare, intensificare şi

îndrumare, pot determina stări şi directive noi în viaţa socială şi economia noastră naţională.

Ne lipsesc amănunţite date statistice brute din a căror elaborare să se poată trage concluzii şi da îndrumări ştiinţifice în viaţa economică a diferitelor regiuni ale ţării. S'a menţionat adesea necesitatea monografiilor sociale şi economice; activitatea d-lui prof. Gusti în această direcţie e dintre cele mai înțelepte şi mai folositoare. Dar ce poate face un singur om cu tot sprijinul meritorilor săi tovarăşi?

Prin organele statului, judeţelor şi comunelor şi în colaborare cu organizaţiile culturale şi economice particulare existente şi cari vor trebui create, să se alcătuiască monografiile ale satelor, cuprinzând toate formele de manifestare ale vieţii şi toate grupate la judeţ să constituie icoana fidelă a realităţilor sociale, culturale şi economice ale judeţului. — Organe nepricepute de adunare a datelor şi elaborări greşite, ar determina directive necorespunzătoare situaţiilor respective.

CONGRESUL „Legiunii Române”

La Bucureşti în sala Arsenalului armatei va avea loc la 2 Octombrie un congres al tuturor demobilizaţilor de toate gradele, ce fac parte din „Legiunea română”, precum şi a foştilor luptători, cari aderă şi vor adera în viitor la principiile „Legiunii Române”, a cărei secţie pentru Ardeal s-a constituit sub preşedinţia d-nului Dr. Ioan Giurgiu, avocat şi fost deputat cu sediul în Cluj, Piaţa Cuza Vodă 15. Dintr-un apel ce-l primim din partea secţiei ardelenice, reţinem scopurile pe cari şi le-a propus „Legiunea Română”:

1. Formarea unui singur bloc din toţi foştii luptători, care să reprezinte forţa şi prestigiul pe care îl merită aceia, cari au luptat pentru realizarea idealului naţional.
2. Stabilirea unui program de activitate al Legiunii Române, care să cuprindă toate nevoile foştilor combatanţi, excluzându-se cu desăvârşire politica.
3. Improprimărea demobilizaţilor dela oraşe şi sate.
4. Modalitatea de construire de cămine pentru demobilizaţi.
5. Colonizările la graniţă.
6. Armonizarea şi unificarea pensiilor.
7. Crearea unui institut financiar al demobilizaţilor.
8. Sprijinirea şi ajutorarea societăţilor de invalizi şi văduve de război, precum şi educaţiunea culturală a neamului românesc, precum şi legătura cu societăţile culturale.
10. Mijloacele de propagandă pentru întărirea credinţei.
11. Educaţiunea naţiunii armate şi stabilirea unei legături sufleteşti cu armata activă.

Publicând cele de mai sus, avem o singură observare: A-

vem atâtea organizaţii ale foştilor luptători, precum e Uniunea foştilor voluntari, Uniunea foştilor ofiţeri de rezervă, Uniunea foştilor reangajaţi, Societatea ofiţerilor activi trecuţi în retragere, etc., iar acum „Legiunea Română”, pusă sub preşedinţia generală a generalului Moşoiu, despre care se ştie că este exponentul cel mai fervent al politicii liberale în Ardeal, încât ne exprimăm temerea, ca nu cumva „Legiunea Română”, cu toate asigurările date în apel, să devină o unealtă politică în mâinile d-lui Brătianu, care prin exponentul său generalul Moşoiu, voieşte să-şi creeze din foştii luptători, un fel de armată fascistă ala Mussolini, prin multele promisiuni ce li se fac, şi

Naţionalizarea industriei şi comerţului

Pentru a da o educaţie corespunzătoare ucenicilor aplicaţi în comerţ şi diferite meserii s-a deschis anul acesta la Braşov un Cămin pentru ucenici. Asupra rolului şi importanţei acestui fapt e de prisos să mai vorbim.

Suntem informaţi că la timp, conducerea Căminului a adresat atât prin revizoratele şcolare cât şi prin oficiile protopopeşti un apel preoţilor şi învăţătorilor, înzistând ca aceştia să facă propaganda necesară în acest scop în populaţia de la sate.

Răsunetul apelului a rămas mut.

Nu discutăm asupra motivele nivelului acestui fapt. Ne ţinem însă de datorie, să subliniem scopul nobil şi motivele, cari au dat naştere înfiinţării acestui Cămin. Iată ce se spune în apelul vizat:

„Elevii cari vor fi primiţi în căminul nostru vor fi îngrijiţi, şi vor primi o educaţie bună, învăşând şi meseria vro îmbrăţişa, în mod raţional, ca astfel la timpul său să poată deveni buni meseriaşi sau comercianţi

români, spre folosul lor şi al societăţii, şi vor face fală numai scumpei noastre patrii în care trăesc şi neamului din care fac parte”.

Cine a cutreerat şi-a cunoscut satele Ardealului s-a putut convinge că prea puţin pământ de care dispun acestea a ajuns de mult insuficient pentru a mai susţine populaţia dela sate. Se impune tot mai mult expansiunea ţăranului spre oraş.

Iată deci un motiv pentru care conducătorii fireşti ai satelor au datoriat să îndrume spre meseritinerile generaţii ale satelor, cari în urma creşterii populaţiei devin victime ale insuficienţei pământului, de care dispun.

În acelaşi timp oraşele — vorbim de Ardeal, — suferă de lipsa elementului românesc chemat să le dea aspectul ţării. Industria şi comerţul românesc se prezintă atât de slab, încât oreşele Ardealului de azi au aproape aceiaşi înfăţişare pe care au avut-o înainte de război. Şi nu se poate închipui o schimbare în acest sens, fără de naţionalizarea industriei şi comerţului.

Căminul, de care vorbim, este tocmai un punct de sprijin în această direcţie.

Ne facem o datorie deci, să atragem atenţia preoţilor şi învăţătorilor dela sate, ca având în vedere importanţa faptului, să aprecieze după merit scopul nobil şi naţional pe care-l urmăreşte acest cămin.

E o datorie de altfel şi a negustorilor şi meseriaşilor, cari îşi stimează meseria, să dea atenţia şi importanţa cuvenită acestei instituţii, care urmăreşte educaţia raţională a elementului românesc întru în comerţ şi industrie.

E vorba doar de naţionalizarea industriei şi comerţului prin elemente bine educate în acest scop.

Scrisori din Franţa.

Trei zile în Reims şi împrejurimi

Un oraş distrus aproape literalmente de război, azi în plină refacere.

de Dr. Valeriu Stinghe.

(Urmare).

Situaţia economică de azi.

În opera sa de refacere a regiunilor devastate însă, statul francez, convins de valoarea oraşului Reims ca centru industrial şi comercial dinaintea de război şi de profitul de care beneficia statul de pe urma lui, imediat după încheierea păcii nu a esitat nici o secundă clipă de a pune în mişcare toate resursele disponibile pentru realizarea lui progresivă. În felul acesta cu toate greutăţile pe cari era firesc să le întâmpine la început, viaţa economică a acestei cetăţi şi-a reluat încetul cu încetul cursul ei spre normal.

cari, după experienţa trecutului, rămân de obicei pe hârtie sau de cari profită ca de obicei numai câţiva protejaţi.

Prin urmare, cei cari sunt înscrşi în „Legiunea română” sau se vor înscrie, să fie cu ochii în patru şi să ceară înainte de toate escluderea politicianismului păcătos din sânul Legiunii, şi să ceară mai cu seamă să înceteze odată pentru totdeauna furturile de tot soiul: furtul urnelor, furtul conştiinţelor şi furtul banului public, ce se săvârşesc în ziua mare pe spatulele poporului răbduriu, care este în primul rând reprezentat tocmai prin foştii luptători pentru întregirea neamului.

fabrica de tors şi ţesut bum-bacul, ciorăpărie etc.

Actualmente sunt în studiu punerea în valoare a terenurilor industriale situate în apropierea imediată a oraşului şi legarea lor cu căi ferate şi râuri navigabile. Deasemenea se lucrează cu fabricitate la construcţia grupurilor de case pentru lucrători în diversele cartiere industriale, la realizarea unui program nou de amenajare a gării, de largire a căilor de comunicaţie şi tăierea altor căi noi, cari să permită o comunicaţie mai intensă.

Câmpul de bătae franco-german din 1918.

A treia zi am rezervat-o aproape în întregime pentru a vizita împrejurimile oraşului, cari au servit ca teatru al luptelor memorabile ce s'au dat timp de patru ani de zile între Francezii şi Germani. Ele sunt cu atât mai interesante şi mai demn de văzut cu cât graţie sindicatului de iniţiativă din Reims, ele au

Primul care a renăscut a fost comerţul vinurilor din Champagne pe cari pivniţele cele mari, adevărate subterane cu o reţea de 20 km., urme a carierelor caloro-mane, le prezervaseră în parte. Cu prosperitatea pe care marchează acest comerţ au luat avânt şi industriile anexate.

Afacerea industriei textile progresa mai încet, fiindcă ea a fost cea mai încercată.

În general însă cea mai mare parte a diverselor industrii instalate la Reims înainte de război, azi s'au restabilit, ba ce e mai mult s'au înfiinţat unele cari nu existau, cum sunt spre exemplu: fabrica de linoleum,

fost păstrate ca peisagii de războiu în starea lor de distrugere de nedescris, la cari le-au redus luptele sălbatice din 1918, cu forturile deschise, cu tranșeele desorganizate de obuze, cu sârma ghimpată, cu tancurile răsturnate, granatele împrăștiate în toate părțile și o mulțime de alte obiecte de războiu, pe cari prima zi de armistițiu le-a găsit în primele linii.

Tocmai pentru că ele perpetuiază aspectul aproape fidel al câmpului de bătăie al marelui războiu, ele au devenit un loc de atracție, unde se face un adevărat pelerinaj atât de către Francezi cât și de către streini. Tot dintr'un sentiment de cult pentru amintirea zilelor mari cari au decis soartea popoarelor pe acest front, se vor organiza în cursul acestei luni manevre pe fostul front dela Marna, al căror obiectiv va fi reconstituirea fidelă a luptelor desfășurate între 10-12 Sept 1914.

In liniile franceze.

Cu un auto-taxi traversăm orașul și dăm să ne îndreptăm spre fortul „La Pompelle” situat la 10 km. de oraș, când iată că la o răspântie șoferul, care ne servea în același timp și ca „guide” (călăuză) oprește mașina și cu mâna ne arată în dreapta un impozant monument, care reprezenta patru soldați negri, mărime naturală. Era un omagiu de recunoștință adus armatei coloniale franceze pentru brava de neîntrecut cu care s'a luptat apărând Reimsul.

Urmându-ne mai departe cursa pe o șosea gudronată pe care mașina aleargă în dragă voie, până să ne împărțim reciproc cei cari ne alinau în taxi impresiile pe cari ni le oferea priveliștea acestor câmpii celebre, iată-ne în fața fortului „La Pompelle”, ocupat de Nemji în 1914 și — apoi respinși din el în același an pentru a nu-l mai ocupa niciodată.

Fortul constă din niște întărituri sub forma de subterane făcute în beton într'un lanț de dealuri dintr'un sector strategic al fortului. Înaintea fortului, bineînțeles, șanțuri adânde și sârma ghimpată, cari se pot vedea și azi.

Alături de fort, despărțit de acesta prin șosea, e un deal în vârful căruia veghează un han, numit „Auberge d'Alger”, care a rămas celebru pentru cele circa 1000 atacuri ce s'au dat

în juru-i, trecând alternativ dela Francezi la Germani, pentru că era considerat ca un punct strategic de mare importanță. Vic-timele acestor atacuri, cari se numără cu mii, azi își dorm somnul de veci într'un cimitir comun, în localitatea Sillery din apropiere.

De notat că fortul „La Pompelle” a fost în multe ocazii critice, întocmai ca Vaux și Douaumont pentru Verdun, pivotul apărării Reimsului.

In liniile germane.

Dela „La Pompelle” ne continuăm drumul pe aceeași șosea, netedă azi, plină de găuri de obuz până mai acum 6-7 ani, spre cota 207 sau Mont Cornillet. Unde își aveau Nemji tranșeele și întreg organismul lor de apărare subteran. În câteva minute suntem la poalele ei. Oprim mașina, ne coborâm din ea și urcăm pe jos cota care face parte dintr'un lanț de zeci de kilometri de dealuri, pe a căror creastă și în spate erau înfipti Nemjii, dominând pe Francezi, cari în cea mai mare parte erau rețrași în fața acestei cote în plin șes.

Trecem printr'un nesfârșit cor-don de tranșee, ferindu-ne de sârma ghimpată care ne amenința la fiecare pas hainele, ne abatem prin adăposturile de mitraliere zidite în beton armat pe cari loviturile în plin de artilerie abia le-a însemnat, ne urcăm în câteva tancuri, pe cari le examinăm și cari ne dau impresia unor monștrii, ridicăm din când în când câte un fragment de obuz sau alte obiecte de războiu ce ne cad în cale și le contemplăm ca pe alceva. În fine după un dute-vino obositor prin tranșeele întortochiate în toate senzurile și prin găurile făcute literalmente de obuze, iată-ne pe creasta unei coline pleșuve, care de departe prin culoarea albă a pământului scormonit de obuze își face impresia unui pisc acoperit de zăpadă. Suntem pe cota 207.

Păduri reduse la neant.

De sus din vârful cotei primiv în dreapta și'n stânga spre terenurile cu aspect de pustietate ce se pierd în zare. Ca să ne mărească și mai mult dezo-larea pe care ne-o cetește în față, șoferul se grăbește să ne informeze că toate dealurile, care ne înconjoară și cari se întind la 20 km. în dreapta și în stânga, înainte de războiu

erau acoperite de viguroase și splendide păduri de brad, cari însă în timpul războiului, grație artileriei, au fost reduse la starea de neant de azi. Iși vine greu să crezi toate câte îți istorisește călăuză, când nici o buturugă, nici o ciortan, nici o urmă de rădăcină nu-i poate servi ca argument.

Făț de insistențele lui tot mai convingătoare însă și față de cunoștințele noastre despre efectele unei artilerii de calibru nemțesc, nu întârziem a recunoaște că ceea ce ni se relatează e trista realitate.

— Sfârșitul în nrul viitor —

Gânduri sănătoase

de dr. M. Suci-Sibianu.

78.

„Le resignation peut s'inter-
preter souvent comme un signe
de lâcheté bien plus que comme
une marque de sagesse”
spune Charles Rivet în cartea
sa apărută de curând „Fais ta
vie” cu multă dreptate; căci
oamenii slabi de voință cum
suntem în general, prea renun-
țăm curând la ideile ce re-
clămă o încordare a sforțurilor
noastre și ne resemnăm într'o
tristă mediocritate a vieții, fără
să ne dăm seama că într'ade-
văr retrași din lupta cum sun-
tem, am convins o lașitate. Deci
să băgăm bine de seamă că
renunțarea noastră la ideile ce
ni le-am propus, deși posibile
de sigur, prin o supremă
sforțare, căci după cum zice
T. Mann în cartea sa „Auf den
Willen Kommt es an”, chiar
dorințele noastre fiind emana-
țiuni ale cugetării, tot ceea ce
cugetăm bine și adânc putem
și realiza” să nu poarte a-
ceastă ștampilă a lașității.

79.

Tot în Charles Rivet se poate
ceți cugetarea „Le destin prend
d'aus la vie de letre humaine la
part, qui l'homme lui Laisse
parson ignorance ou sa faiblesse”
și iarăși o cugetare care merită
să fie asimilată, fiindcă cu de-
osebire la noi prea joacă mare
rol în mentalitatea poporului
soartea sau destinul, căci ne-a
fost todeauna prea mare și
nouă în această privință sau
ignoranță sau slăbiciunea noas-
tră, o sclăvie de veacuri scă-
zând de sigur forța de voință

și de a-și crea singur soartea
atât a indivizilor, cât și a po-
oarelor. In libertatea superbă
de azi a țării noastre mărite,
trebuie să ne grădim cu edu-
cația voioșii indivizii căci sunt
nenumerate totuși astăzi pos-
ibilitățile de dezvoltare, afirmare,
și progres și să știm că este
un act condamnabil de slăbi-
ciune, atunci când depunem
armele în fața sorții vitrege,
căci tot ceea ce n'atinge mortal
corpul nostru, cum zice așa de
frumos celebrul Maeterlink în
cartea sa „La sagesse et la des-
tinée, poate fi reparat prin vo-
ință și înțelepciune.”

80.

Sunt însă rare în viață aceste
fatalități exterioare, cari apoi
te fac par'că să exclami, terbilă
soarte și cari atingând mortal
corpul nostru, s'a slins ori-ce
posibilitate de refacere prin
voință și înțelepciune, ca să în-
trebuințăm cuvintele lui Maeter-
link, „cest Goethe, nemuritor
al belgienilor. Așa un caz, în-
tr'adevăr, în care vezi o mână
nespus de crudă a sorții este
și cel al Isidorei Duncan, ce-
lebra dansatoare cu renume
mondial, care cumpărându-și o
mașină nouă la Paris în ziua
chiar când făcea primul drum
de probă, fularul gros și lung
din jurul gâtului se'nfășonară
invizibil pe roata de automobil
și o strangulează. Cu câțiva
ani mai înainte, automobilul în
care își avea cei 2 copii, por-
nește singur la vale și se'neacă
cu copii cu tot în Sena. Aceste
cazuri nenorocite însă, sunt
slava Domnului extrem de rare,
și să ne însemnăm bine în
gândul nostru „că tot ceea ce
n'atinge mortal corpul nostru
se poate îndrepta prin voință
și înțelepciune.”

**Reducerea taxelor de trans-
port pe linia tramvaiului.** In-
cepând cu 1 Octombrie a. c.
se vor reduce taxele de transport
pe linia tramvaiului nostru pen-
tru călători și cagaje în zona
3-a și a 4-a pe cum urmează:
Se vor percepe în clasa a doua
pentru zona a 3-a în loc de Lei
14 numai Lei 10, în zona a 4-a
în loc de Lei 18 numai Lei 14
iar biletele de dus-întors vor
costa în clasa I în loc de Lei
45 numai Lei 35 și în clasa II
în loc de 32 numai Lei 25, Po-
trivit celor de mai sus se vor
reduce și taxele de transport
pentru bagaje și câini.

Din activitatea unui harnic preot.

Ni se scrie :

Ziua de 11 Sept. a. c. a fost
o zi de mare serbătoare și înăl-
țare sufletească pentru credin-
cioșii parohiei ort. române Or-
miniș. — În această zi, mulțu-
mită stăruinței de fier a preot-
ului Ioniță Pușcariu din Apața,
care administrează și Ormenișul,
au încheiat căsătorie bisericească
16 perechi, cari trăiau în
concubinaj, între cari au fost de
toate vârstele dela 24 și până
la 70 ani.

La celebrarea acestor cununii
a fost invitat și P. O. D. proto-
pop Aurel Nistor, care s'a și pre-
zentat, însoțit fiind de On-
d-ni preoți Andreiu Badiu din
Măeruş și Ioan Bunuș, din Aita
Mare.

După sf. Liturghie P. O. D.
protopop a ținut o înălțătoare
predică despre credință, iar Pr.
I. Pușcariu a ținut o prelegere
poporală despre taina sf. cu-
nunii, îndemnând și pe ceilalți
credincioși, în număr de vro
22 perechi, cari mai trăesc în
concubinaj, să încheie căsătoria
bisericească, arătându-le binefa-
cerile ce izvoresc din îndepli-
nirea acestei Sf. taine.

Țin să amintesc cu acest pri-
lej, că părintele I. Pușcariu, care
la 17 Mai a. c. a botezat 10
țigani nomazi în etate de 1-38
ani, la 21 August a convertit
dela religia unitară 2 femei, tre-
cându-le la confesiunea ort. rom.
și prin aceasta a deslegat che-
stia de a se putea acelea cu-
nuna cu credincioși ort. rom. în
biserica română.

Sperăm că P. O. D. protopop
va face în această cauză un ra-
port amănunțit forurilor supe-
rioare, iar autoritățile superioare
cumpănind activitatea acestui
preot, îl vor răsplăti după cu-
viință, ca prin aceasta, pe de o
parte să-l încurajeze și oțelească
și mai mult pentru munca cea
mare de a lucra în o vie atât
de părăginită, în care în timp,
de peste 20 ani credincioșii,
după ce nu știu limba română,
s'au și îndepărtat de sf. noastră
biserică, iar pe de altă parte,
ca să dea exemplu și altor pre-
oți să urmeze calea pornită de
pr. Pușcariu, mai ales celor din
parohiile din săcuime, unde che-
stia națională, culturală și eco-
nomică lasă mult de dorit.

Asistent.

FOILETONUL „GAZETEI TRANSILVANIEI”

De-acum zece ani

Amintiri din pribegie

de Valeriu Crișan, preot

— Urmare. —

Faruri de lumină și cultură românească.

Basarabia reinvie. Scuturând
de pe grumazul ei jugul țarist,
alungând din sânul ei pe cei
cari manau cnutul muscălesc,
Basarabia începe a trăi o nouă
viață. Basarabia începe a fi pă-
trunsă de o caldă dragoste față
de poporul român, a cărei fică
înstrăinată a fost și ea. În ul-
timul timp s'au înființat următo-
arele societăți și organizații mol-
dovenesti în Chișinău: „Socie-
tatea culturală a Românilor din
Basarabia”, având ca președinte
de Pavel G. Gore, iar de secretar
pe T. Neaga. „Asociația (ob-
ștea) învățătorilor moldoveni”
președinte T. Neaga, secretar
M. Hamer. „Comisia școlară
moldovenească de pe lângă
Zemstva gubernială a Basarabi-
ei” președinte Vladimir de Her-
ta, secretar T. Bogos. „Liga

culturală a femeilor moldovene”,
președintă d-na Dr. Elena Alis-
tar, secretară d-na Nădejda Tu-
dor. „Partidul național moldo-
venesc” președinte al comitetu-
lui central Teofil Iancu, secretar
locotenentul Stârcea. „Comitetul
central ostășesc moldovenesc”,
președinte P. Pântea. „Biroul
pentru organizarea Sfatului Țării”
președinte V. Tanju, secretar G.
Holban.

În ziua de 17 Noembrie
1917 a sosit în Chișinău ar-
tilerie, compusă numai din Ro-
mâni basarabeni, iar Duminică
în 26 Nov. 1917 a sosit tot în
Chișinău venind dela Odesa al
doilea regiment „moldovenesc”
(basarabean), după ce cel dâ-
ntâi reg. sosise mai dinainte. El
și-a făcut intrarea în Chișinău
în sunetele vitejești ale muzicii
militare și sub flamura mândră
a celor trei drapele naționale.

În Chișinău au început să a-
pară următoarele ziare: „Sol-

datul Moldovean”, gazeta comi-
tetului central ostășesc moldo-
venesc din Basarabia al depu-
taților ofițeri și soldați. Dvoret
Svoboda. Iese de 2 ori pe săp-
tămână. Prețul 1 rublă pe lună.
Redactori: G. Tudor și M. Min-
ciună. Incepând cu ziua de 24
Noembrie apare tot în Chișinău
gazeta zilnică „Sfatul Țării”, dar
în limba rusă. Este organul no-
ului regim de cărmuire a Basa-
rabiei. Comitetul redacției e
compus din 5 Moldoveni (Ro-
mâni) și 3 Ruși. În curând va
apărea și un jurnal românesc
al Sfatului Țării. Revista lunară
„Școala Moldovenească” revista
învățătorilor, ulița Cupeciscaia
19, abonamentul 3 ruble pe un
an. „Știrile Comitetului împlini-
tor ținutal din Chișinău” este o
revistă bilunară, „Ardealul” ziar
săptămânal, scris de Români ar-
deleni, refugiați la Chișinău.
„Cuvânt moldovenesc”, ziar scris
cu litere cirile, ulița Iukovskaia
15. Iese de trei ori pe săp-
tămână, plata 8 ruble pe an. Re-
dactor Pantelimon N. Halippa.
Observ, că acest ziar apare încă
dinainte de războiul mondial și
decă de pe vremea, când regi-
mul țarist era în floare. „Lumi-
nătorul” jurnal bisericesc. Tipă-
rira Sfatului Frățimii Nașterii
lui Hristos, ulița Haralambiscaia
42. Iese odată pe lună. Prețul 5

ruble pe an. Redactor: Protoie-
rul C. Popovici.

În 3 Decembrie 1917 la ora
11^{1/2} a. m. s'a ținut în Chișinău
în sala Zemstvei ținutale o adu-
nare a elevilor moldoveni, pen-
tru a-i organiza în societate.

„Societatea culturală a Româ-
nilor din Basarabia” a hotărât
înființarea unui cor. La stăruința
președintelui P. Gore s'a ținut
prima întrunire în 30 Nov. 1917
la 6 oare seara în „Muzeul
Zemstvei” din Chișinău. Dirigin-
tele corului e d-l învățător re-

fugiat din Brașov Nicolae Oan-
cea, care locuște în ulița Leov-
skaia 57. Dânsul a înlocuit și
caete cu cântece moldovenești
pentru coruri de copii, tinerime,
liturghia în două voci, coruri
bărbătești în patru voci și co-
ruri mixte. Un caet costă 2-3
ruble. Corul condus de d-l Ni-
colae Oancea va da primul con-
cert în Chișinău în sărbătorile
Crăciunului. D-l Oancea a fost
numit acum și profesor de mu-
zică la Seminarul din Chișinău.

— Va urma —

UN MARE INCENDIU

având o flacără de 5 metri înălțime

va fi slins Duminecă în 25 Septembrie dim. ora 11 pe
locul sportiv de sub Strajă (livadia Apolo) într'o clipă și
complex cu ajutorul celui mai ieftin aparat de stingere,
recunoscut de toată lumea:

KNOCK-OUT

Este în interesul Onor. Public să existe personal
la această probă de stingere.

Reprezentanța exclusivă:

RIGLER

Reprezentantul automobilelor Ford, Brașov. Colț Strada Fan-
801 1-1 tanel — Strada Moril

De la biroul central al Astei.

Sibiu, 21 Sept. 1927.

A apărut Nr. 8—9 din revista „Transilvania”, organul „Astei” culturale. Numărul cuprinde un bogat material, din care relevăm: Impresiile de călătorie ale vicepreședintelui „Astei”, d-l Dr. Gh. Preda, din Bretania (Franța) o schiță umoristică de d-l A. P. Bănuț (Cazul Păpărea-Leucă), o conferință a cehului Iaroslav Müller despre „Cehoslovacia și Lujiza”; biografiile și aprecierile scriitorilor și oamenilor de bine: Aurel C. Popovici, Petre Dulfu și Ioan Agârbiceanu; analiza a două volume pentru popor, scrise de Slavici și Alex. Leca Morariu; o schiță orig. de Horia Petra Petrescu, o poezie de Aurel Contrea, un articol informativ: „cum să se întreprindă anchetele dialectale, de d-l Șt. Pașca. În fruntea numărului de contribuție imediată a scriitorului săbătorit P. Dulfu și fotografia sa. Cronica de o coală de tipar. Numărul costă 30 Lei. Abonamentul pe an 200 Lei, pentru membrii „Astei” 100 Lei. Administrația Str. Șaguna 6 în Sibiu.

Calendarul „Astei” culturale (pe anul 1928) va apare în curând, cu un material ales și o mulțime de ilustrații; va fi o devărată podoabă pentru casele țărănești. Articolele scrise anume pentru calendar, sunt contribuțiile următorilor scriitori: J. Basarabescu, N. Bălănescu, N. Popa, T. V. Păcățian, Petrea Dascălul, Sabin G. Truța, Horia Petra Petrescu, versuri de P. Dulfu; articol religios de păr. Dr. Gh. Cristescu; articole economice de prof. Dimitrie Comșa; articol despre asigurări de Ioan Băilă, articole medicale de Dr. Danilelo și Dr. J. Spârchez etc.; articol despre femei, d-na Maria B. Baiulescu, articol economic de ing. Teodor Filipescu, povestiri, poezii și strigături populare fotografii etc. etc.

Cuprinsul acesta spune mai mult decât orice reclamă. Cine vrea să răspândească în popor un calendar vrednic de a fi citit în pături cât mai largi, cumpără și face propagandă pentru calendarul „Astei”.

În atențiunea proprietarilor de automobile etc.

Prefectura județului Brașov (Biroul Mobilizării) ne trimite spre publicare următoarele:

În conformitate cu art. 125 din Legea rechizițiilor, toți proprietarii de automobile, motociclete, camioane, camionete din raza acestui județ se vor prezenta cu mașinile lor conform înținerării de mai jos spre a li se face clasarea de către Comisiunea instituită în acest scop. Comisiunea va funcționa în fiecare zi din înținerar între orele 14 p. m. 19 pe platoul de lângă Cinematograful Modern.

Toți acei ce nu se vor conforma prezentei publicațiuni vor suferi vigorile legii.

Înținerariul Comisiunii pentru clasarea vehiculelor mecanice în zilele 1—15 a. c.

1. Circumscripția I-a și IV-a de Poliție ziua de 1 Octombrie.
  2. Circumscripția II-a și VI-a de Poliție ziua de 3 Octombrie.
  3. Circumscripția III-a și V-a de Poliție ziua de 4 Octombrie.
- Plasa Bran 5 Oct.
Plasa Codlea 7 Oct.
Plasa Feldioara 8 Oct.
Plasa Săcele 10 Oct.
Magazine și Garafe 11 Oct.
Deplasări pentru reprezentări 12 și 13 Oct.
Începerea lucrărilor 14 Oct.

Mica publicitate

Se caută spre imediată angajare, o **DOMNISOARA** serioasă din familie bună, care să cunoască limbile română, maghiară și germană pentru serviciu în Bodegă. Un ucenic cu plată tot din familie bună pentru coloniale. Informațiuni la Ioan I. Avrigeanu, coloniale și bodegă Brașov, Str. Prundului 7. 4—4

Aviz. Subsemnatul declar că fiul meu Alexandru Szere dai din cauza pu tării lui incorecte nu mai locuiește în casa părintească, ori ce ar face în numele meu nu iau nici o răspundere. MIHAIL SZEREDA I, Strada Cacova de sus 86.

Gimnastică ritmică.

Ella Sorea reîntoarsă din călătoria sa de studii făcută în strălucită, își red-schide cursul său de gimnastică ritmică în ziua de 3 Octombrie a. c. Înscriserile se încep cu ziua de 27 Septembrie între orele 5—7. Târgul cailor 18. 791 2—2

Aviz important!

Pentru anul școlar 1927/28 biblioteca „Cultura Românească” (fost Cooperativă) aduce la cunoștința generală atât părinților cât și elevilor, că s-a aprovizionat complet ca și anul trecut cu toate cărțile și revizitele necesare. Cu prețurile cele mai avantajoase. **Serviciul prompt și conștient.** 747 5—0 Direcțiunea.

Lemne de foc,

fag, de prima calitate, vinde cu vagonul franco vagon stația de încărcare și u transportate la domiciliu, firma Szklás și Sager Brașov, Str. Orfanilor 7. Telefon 508. 789 2—3

În atențiunea comercanților călători. Se pot închiria autotaxiuri de persoane.

PÓKA, TELEFON 4-51

Brașov, Strada Gării 43. Mă angajez la transporturi de persoane cu un automobil nou Standard-Buick în ori ce parte a țării. Prețurile cele mai convenabile. 794 1—1

Două săptămâni pentru cumpărare ieftină!

Pentru ca onor. public să și poată satisface în actualele împrejurări dificile nevoile, deschidem în magazinul nostru din STRADA SPITALULUI 32

dela 10—26 Septembrie o expoziție

a produselor noastre, care se poate vizita, fără ca cineva să fie constrâns a cumpăra și Duminica și pe cari le punem la dispoziția onor public **cu 15% sub prețul fabricii.** **PRODUSELE NOASTRE SUNT:**

Paturi de fier și bronz, noptiere, lavoare, cuiere, cutie de lemn, paravane, cergeturi de picioare, somiere cu ramă de fier sau de lemn, pânză de sârmă, împletitură de sârmă, site din păr și din sârmă, ciururi, gulejd n sârmă sau de fier, poartă de fier cu sârmă. Expoziția, prețum am anunțat, stă des hisă și Duminică ziua i treagă Scăzământul de 15% nu se referă numai la articolele expuse ci și la toate comenzile, cari se fac în restimul arătat mai sus. Zace în interesul fiecăruia să se folosească de această ocazie benevenită ca să și acopere necesitățile din produsele noastre.

Fabrică de mobile de fer și aramă, fabrică de sârmă, Brașov. Fabrica: Str. Laterală 66. Magazinul în Str. Spitalului 32.

Cel mai mare circ al lumii?

KLUDSKY

Numai 6 zile la Brașov IN STRADA GARII (Locul viran Czeli)

Deschiderea Joi, 29 Sept. 8 ore seara.

4 catarguri, 3 maneje, cel mai mare circ ambulant din Europa cu peste 500 persoane, 500 animale, 200 trăsuri proprii, 20 mașini auto, electrice și motive cari se transportă cu 3 trenuri speciale pe CFR. Un cost uriaș numai pomenit. În același timp 3 reprezentațiuni.

O grădină zoologică ambulantă cu 600 animale.

Unicum! Un ipopotan uriaș (2500 kgr greu) 30 urși polari, 10 urși europeni, 25 elefanți, 30 cămile și dromedare 150 cai de rasă, 10 zebre, 60 lei și tigri, oi Somali, 50 porci, 100 diferite maimuțe, între cari un soi de gorilă de 40 kgr. greutate (Omul pădurilor) Zlinc ora 8 seara reprezentație cu program nou. Miercuri, Sâmbătă, Duminică și în sărbători două reprezentațiuni: la ora 4 d. a. și seara la 8.

Prețul locurilor (inclusive impozitul): Loja (pentru 7 persoane) 1750 lei, Loc rezervat lei 160, Stal I lei 140, Stal II lei 100, Stal III lei 80, Loc de stat lei 60

Prețul de intrare în grădina zoologică și pentru vizitarea parcului cailor este lei 50, pentru copii, sub 10 ani lei 20. La reprezentațiile de după amiază în zilele săptămânei copii sub 10 ani plătesc pe toate locurile prețul de jumătate. 800 1—1

De închiriat două camere de folosit pentru birou. — Banca Poporală Brașoveană S. A. 793 2—2

Se primesc elevi în cvar-tir și cost la casă germană. Cacova de sus No. 10. 798 1—1

Primesc un elev de școală cl. V sau a VI-a de liceu, pentru a da meditații în schimb pentru locuință. Iosif Polek Str. Sitei 34. 802 1—1

România Corpul Portărilor Tribu-nalului Brașov

No. 5336/1927.

Publicație de licitație

Subsemnatul portărel prin această publică că în baza decizunii No. G. 1261—1927 a judecătoriei de ocol Brașov în favorul reclamantului Wilhelm Auerbach repr. prin avocatul dr. Alfred Witting din Brașov pentru înasarea creanței de 4598 lei și acc. se fixează termen de licitație pe ziua de 7 Octombrie 1927 orele 10 a. m., la fca locului, în Brașov Șirul Fiorilor Drogheria Modernă, unde se vor vinde prin licitație unele publice și mobile în valoare de 12000 lei.

În caz de nevole și sub preț de estimare. Brașov, 19 Septembrie 1927. D. A. Popescu, Portărel. 799 1—1

De vânzare un aparat Gino-matografic marca „Excelsior” complet și în bună stare cu toate accesoriile. Preț convenabil, lucrează cu bec pentru proiecții și carbuni. 1 Dynam AEG. 25 Amperi 115 Volți inclusiv regulălor în perfectă stare. A se adresa Gh. Mateescu Azuga.

Publicațiune

Se publică spre generală cunoștință că în ziua de 10 No-emvrie 1927 ora 10 a. m., în localul Primăriei comunei Turcheș Jud. Brașov se vor vinde prin licitație publică cu oferte închise următoarele:

4936 metri cubi brad și 912 m. șteri fag în picioare în pădurea comunei Turcheș seria B „Kolto”.

Vânzarea se va face conform regulamentului de licitațiuni și cu aplicarea condițiilor generale pentru exploatarea pădurilor statului publicate în Monitorul Oficial No. 106 din 12 August 1922, cum și cu condițiunile speciale de care amatorii pot lua cunoștință dela Ocolul silvic Săcele în Satulung și dela Primăria comunei Turcheș Jud. Brașov.

Prețul strigării va fi de Lei 320 per metru cub de brad și 30 lei pentru un metru șter de fag. Garanția provizorie este de Lei 157,952 pentru brad, iar pentru fag 2736 Lei.

Supraoferte nu se primesc. Turcheș, la 20 Sept. 1927. Primar: I. Băzărea. Notar: I. Gligore.

RESTAURANT și HOTEL

COROANA VECHĂ

— GHITA ZACHIU —

Bucătărie excelentă. Beuturi bune. Prețuri moderate. Serviciu prompt. Săli pentru nunți și alte ocazii.

IN HOTEL

Camere bine și curat aranjate cu prețuri convenabile.

Locul de plecare și sosire al autobuselor pentru localitățile din jur. 761 4—0

Aprovizionați-vă pe lângă prețuri favorabile cu articole pentru îmbrăcăminte de toamnă și iarnă în magazinul

TELLMAN BELA

măestru croitor pentru bărbați

Târgul Cailor No. 8 (Casa proprie)

Confeționez din stofă de lână garantată cu prețul dela 3800 lei în sus haine de stradă, de sport, paltoane și demi-paltoane. Pentru serviciu prompt și conștiențios garantează magazinul meu cu un trecut de 30 de ani. În magazinul meu se găsesc în permanență stofe speciale. Paltoane scurte de iarnă, faturi, smochinguri și haine de sport confeționez cu preț convenabil și în execuție de primul rang. Reverenți prețefști și accesorii deasemenea se confeționează. 783 3—4

Impermabile și pa-dește de cauciuc se făcose în permanență

Fraouri și smochinguri se imprimă în ocazii

MUTARE DE PRĂVĂLIE

Înștiințez pe onor. public, că am mutat **MAGAZINUL** meu **DE MOBILE**, bogat asortat, în casa **STRADA PORȚII 62**. Aci se găsesc în cea mai bună calitate, cu prețuri foarte reduse, în bogat asortiment, mobile de sufragerie — dormitor — salon — odaie de domni — mobile de piele — mese de scris americane cu rolouri, — cartoteci — mese pentru mașini de scris — precum un mare asortiment de păr de : : cal, afrique și saltele de lână. : :

H. K Ö P F

BRAȘOV, STRADA PORȚII 62. 740 3—3

INFORMAȚIUNI

Scufundarea unui vas petrolifer român. O radiogramă sosită serviciului maritim român anunță că vaporul petrolifer „Mrazec” al societății „Steaua Română”, ciocnindu-se cu un vas străin în marea de Marmara, s'a scufundat în urma spărturilor căpătate. Scufundarea s'a efectuat în mai puțin de două minute.

Vasul „Mrazec” era comandat de căpitanul Pastia, și plecase din portul Constanța, acum patru zile încărcat cu petrol.

Accident de avion. Locotenentul Corjescu din flota de luptă s'a urcat eri cu un avion „Spad” la Buzău. Ajuns la o înălțime de 800 metri aeroplanul s'a angajat pe spate prăbușindu-se la pământ. Pilotul a fost scos mort de sub dărâmurile aparatului.

Dempsey învins de Tunney. O cablogramă din Newyork anunță că la marele match de box, care a avut loc eri pe stadionul dela Soldierfield de lângă Chicago în asistența a 150.000 spectatori, Tunney a bătut pe Dempsey la puncte în al zecelea round.

Subadministrator financiar cl. I la Brașov a fost numit d-l Dumitru Popp-Drăghici.

AVIZ. Duminecă în 25 Septembrie 1927 va avea loc, în caz de timp favorabil, excursiunea în Poiană a Societăților unite din Scheiul-Brașovului, la care se invită întreg publicul românesc.

Plecarea la orele 7^{1/2} din naintea liceului Andrei Șaguna. **Comitetul aranjator.**

Cercetași Magazinul de Manufactură

EMIL BOLOGA
BRAȘOV, Târgul Grâului No 3
reputație bună, prețuri solide, tot felul de stoffe, pentru Dame și Domni. Stoffe de uniforme la elevi cu REDUCERE.

In atențiunea debitanților R.M.S. și I.O.V. La Cluj (Pița Unirei No. 6 et. I) a luat ființă „Asociația Debitanților R.M.S. și I.O.V. având ca program sprijinirea în toate ce privește pe membrii ei, cum ar fi urcarea remizei la vânzarea produselor R.M.S. sare și spirtoase; eliberarea de noi brevete și retragerea celor ce nu corespund legilor în vigoare să se facă după ce se va lua de către dir. R.M.S. avizul acestei Asociații etc. Această Asoc. este înființată de către debitanții I.O.V. din Cluj, dar primește de membrii pe toți cei care au brevete și dacă nu sunt din I.O.V. le va susține în mod firesc și interesele lor. Cei cari sunt din I.O.V. vor plăti cotizație lunară Lei 20, din care sumă se vor acoperi speșele de birou și la caz de intervenții diurnele de transport. Cei care nu sunt din I.O.V. vor achita: taxa de membru odată pentru totdeauna Lei 100, iar taxa lunară de 30 Lei. Aceste taxe lunare să fie trimise pe 3 luni înainte la adresa de mai sus.

Comitetul Asociației care este compus din 24 membrii va da delegațiile necesare și va întocmi programul de lucru al acestei Asociații. Oarele de birou sunt în fiecare Marți și Vineri dela 5-6 seară.

Vizita ofițerilor polonezi. După vizita, pe care săptămâna trecută a făcut-o fărăi noastre și în special Brașovului grupul ofițerilor francezi, cari au absolvat școala de războiu din Franța, ne-au vizitat eri orașul 26 ofițeri polonezi. În cursul zilei au vizitat castelul din Bran iar la amiază și seara li s'au dat la „Coroană” banchete de cătră armată și primărie. Azi dim. au părăsit Brașovul.

Noul preț al pâinei. Secția brutarilor din Brașov a hotărât în ședința ținută la 23 Sept. să fixeze prețul pâinei mijlocii la lei 12.50, egal cu prețul făinei.

Direcția generală a poștelor a luat dispoziția ca pentru convorbirile telefonice de presă dintre orele 7.30 și 8.30 dim. să se facă o reducere de 50 la sută din tarif.

Un caz de paralizie infantilă s'a ivit în comuna Zărnești din județul Brașov. Numărul total al cazurilor de această boală în județ este 14.

Dela Societatea de Muzică „Armonia” Brașov. D-șoarele și d-nii coriști ai Soc. de muzică „Armonia” din Brașov, sunt rugați a se prezenta la repetiția de cor, care va avea loc Marți, în 27 Sept. a. c., la ora 7 seara în localul societății dela Școala de fete din Groaveri.

Deschiderea cursurilor școlilor secundare din Brașov are loc Luni în 26 Septembrie la toate școlile. Cu prilejul solemnității inaugurării noului an școlar se va face comemorarea defunctului Rege Ferdinand I.

Marele circ Kludisky, pe care-l inserăm la alt loc al ziarului nostru, este un adevărat eveniment pentru noi Brașovenii. După un turneu făcut prin Iugoslavia, Elveția și Austria a sosit acum câteva săptămâni la București, unde a obținut un succes extraordinar prin variatele programe, la care colaborează peste 500 artiști și vreo 600 animale exotice de tot soiul.

Această uriașă întreprindere, care valorează vreo 400 milioane lei, se va stabili la Brașov pe timp de 6 zile. Prima reprezentare are loc Joi în 29 Septembrie pe terenul Czell de lângă strada Gării. În nrii viitori vom aduce alte amănunte.

Concertul celebrului chitarist german Sepp Summer, dat alaltăieri seara în aula liceului Honterus, a atras o lume numeroasă, care a ascultat cu o deosebită plăcere punctele variatului program. Au fost în mare parte compoziții ale însuși artistului, pe cari le însoțea cu vocea sa sonoră de bariton acompaniindu-se la chitară, pe care o stăpânește ca un adevărat artist, storcându-i cele mai impresionante tonuri.

Farmacii de serviciu. Serviciul peste amiază, noapte și în Dumineci în timpul dela 24 Sept. până la 7 Oct. îl fac farmaciile Neustädter (Șirul grâului) și Lukas din Str. Fântânei (Blumăna).

ATENȚIUNE!

Uniforme Școlare
cu mare reducere de preț pentru elevi se găsesc la
POSTĂVĂRIA ENGLEZĂ
Depozit de Fabrică
Brașov, Șirul Florilor, 16.

Siberiaci misterioși.

Acum vre-o 4 zile s-au prezentat unui intelectual din Brașov doi indivizi, unul cu numele Ionel Pop, solicitându-i ajutorul material pentru ei și soții lor în număr de 12 Români, cari reîntorcându-se din Siberia, au sosit la Brașov, fără să aibă puțința de-ași continua călătoria la Arad și Timișoara, unde se găsesc familiile lor.

Solicitorii au numit printre tovarășii lor sosiți la Brașov pe un anumit Liviu Boneu, V. Chirou, S. Ispravnic etc.

Intelectualul brașovean, om de inimă, le-a promis tot concursul și i-a invitat să se prezinte cu colegii lor a doua zi la d-sa. În cursul zilei a strâns o sumă de câteva mii de lei și le-a scos foi gratuite de drum.

A doua zi nu s-a prezentat însă nimeni la biroul avocatului român, care la rândul său a plecat prin oraș și pe la gară să-și caute clienții.

Aceștia s-au făcut nevăzuți, cu toate cercetările poliției și a altor autorități. Se pare că solicitorii au fost niște escroci, cari temându-se că vor fi descoperiți, au șters puțina la timp.

Un protest

al muncitorimii

Zilele acestea sindicatele muncitorești din Brașov au redactat o moțiune semnată de președinții a 10 grupuri de muncitori sindicalizați, pe care au notificat-o miniștrilor de muncă și de interne.

O delegație de muncitori, prezentându-se redacției noastre, ne-a rugat să dăm loc moțiunii, care este de următorul cuprins:

Domnule Ministru,

Credem că ar fi timpul să înceteze odată șicanarea și arestarea muncitorilor nevinovați. Situația muncitorilor din România a devenit insuportabilă. Ei sunt tratați de către autoritățile administrative locale ca și când ar fi niște animale sălbatice.

Sute de muncitori închiși nevinovați la Jilava, Văcărești, Dofana etc. din cauza tratamentul barbar sunt siliți să facă greva foamei 25 de zile. Iar pe urmă după ce și-au periclitat viața, ei sunt puși în libertate ca nevinovați, (cazul lucrătorilor tipografi din București).

Dar nu numai atât. În diferite orașe muncitorimea e oprită să se ocupe cu chestiuni pur culturale. Căminurile din Oradea-Mare, Cluj, București sunt închise. De ce această bătaie de joc? De ce se calcă în picioare legile existente?

Vă rugăm să binevoiți a cerceta plângerile noastre și ordonați deschiderea Căminurilor închise. Deasemenea Vă rugăm să impuneți autorităților locale respectarea drepturilor cetățenești cele mai elementare.

În numele muncitorilor din Brașov organizați în Sindicatele Unitate, primiți Vă rugăm d-le Ministru asigurarea stimei noastre.

Brașov, 20 Sept. 1927.
Președintele Sindicatelor, Comisia Locală a Sindicatelor, (Urmează iscăliturile și sigilele celor 10 grupuri de muncitori).

Cinema „Astra” (Apollo)

25-27 Septembrie

Film nou

REGELE MUNTILOR

cel mai grandios film de aventuri al lui

Harry Piel

în două serii 12 acte.

Ultime știri

Alegerea dela Bălți în fața Regentei

Un demers al Partidului Național-Tărănesc.

București, 24 Sept. — Partidul Național-Tărănesc a hotărât să expună Regentei faptele petrecute la alegerea dela Bălți și să aducă apoi chestiunea în Parlament.

În acest scop d-l Mirto, fost deputat, a cerut o audiență consiliului de regență.

D-l Mirto va fi primit de toți membrii Consiliului într-o singură audiență, în cursul căreia va face o expunere a incidentelor sângeroase dela Bălți și va aduce apoi la cunoștința comitetului de direcție al Partidului Național-Tărănesc, răspunsul Regentei.

Falșurile dela Codlea.

Ni se comunică că fostul perceptor la Codlea în anul 1926 și actualul perceptor la Administrația Financiară Brașov, Th. Roșianu în urma verificărilor făcute de cătră d-l controlor financiar Oșorhăleanu, a fost găsit cu falșuri grave în acte publice delapidând sume mari.

Cercetările continuă și în oraș. Se așteaptă surprise mari. Cazul e deferit Parchetului.

După acțiunea maghiară dela Geneva

Budapesta (Ceps). — Agitațiile în legătură cu acțiunea Rothermere vor culmina în primele zile ale lui Octombrie, când sosește în Budapesta așa zisa comisiunea maghiară a Parlamentului englez. Guvernul maghiar pregătește acestei delegații cea mai strălucită primire. Se va face tot posibilul ca oaspeții englezi să fie siliți să-și expună părerea și să treacă în serviciul acțiunii lui Rothermere.

În acest timp unii politicieni maghiari au început să considere că succesul acțiunii lui Rothermere nu va fi atât de rapid după cum și-a închipuit opinia maghiară și că e exclus de a se ajunge în curând la schimbări de granită. Un alt fenomen interesant îl formează și experiențele din ultimul timp cu câțiva oaspeți în care opinia maghiară pune mari speranțe. Maiorul Gower, care se află la Budapesta, a răspuns în toate convorbirile cu ziaristi unguri cu o rezervă destul de vizibilă în ce privește chestiunea maghiară. Sir Howard d'Egville a refuzat orice declarație de ordin politic și a ținut să precizeze că pentru adevărata cunoaștere a stării de lucruri va vizita încă Belgradul și Praga. Fără a se mai vorbi de declarațiile lui Chamberlain la Liga Națiunilor, cari au venit ca un duș rece asupra mișcării agresive din Ungaria, se poate conchide din amănuntele aci pomenite că acțiunea revizionistă maghiară nu va merge așa de ușor cu toată dibăcia propagandei maghiare.

De aceea chiar inițiatorul acestor agitații, fostul ministru de justiție maghiar dr. Emil Nagy a găsit de cuviință ca într'un articol de două coloane să explice masselor ungare că speranțele sunt exagerate.

La atelierul de reparații

al V. de Munte a avut loc Miercuri în cerc restrâns inaugurarea unei biblioteci pentru ucenicii atelierului, înființată dintr'un dar de 10.000 lei făcut de primarul orașului dr. C. Moga. S'a mulțumit donatorului de cătră d-l major Voinescu și s-au dat ucenicilor indemnuri la muncă și cultivare de cătră d-l primar, d-l protoereu militar Hociotă și alți asistenți.

Deschiderea expoziției agricole.

Expoziția generală agricolă din Brașov s'a deschis azi la ora 10 a. m. în vasta grădină a edificiului soc. „Gewerbeverein” de către președintele Camerei agricole din Brașov, părintele protopop Hamsea, de față fiind ministrul Lăpedatu, reprezentanții ministrului de agricultură și a Uniunii Camerelor agricole, a autorităților locale și în prezența unui mare număr de expozați.

După terminarea festivității autoritățile și oaspeții au vizitat expoziția. În localul restaurantului „Gewerbeverein” sunt instalate secțiunile: agricolă, pomicultură, silvică și casnică. În sala de gimnastică a liceului „A. Șaguna” secția de vânătoare, iar în grădina restaurantului „Tränengrube” din str. Fântâniei secția păsărilor și animalelor de casă.

Dresarea animalelor la V. Durov.

La Moscova s'a întors zilele trecute cunoscutul zoopsiholog rus V. Durov care a cumpărat în Germania la Hagenbeck două vagoane cu animale exotice și anume un elefant, cimpanzei, o o morsa tânără, hiene, șoareci japonezi etc. Duros se gândește să reorganizeze grădina zoologică din Leningrad, transformându-o într'un laborator reflexologic, în care fiecare animal va îndeplini o anumită funcție.

Așa de ex. cimpanzeul va da vizitatorilor bilete, papagalii vor arăta vizitatorilor drumul prin strigătul: tovarăși, la dreapta sau la stânga, ursul va suna clopoțelul și va atrage atenția publicului metodele de reflexologic ș. a. Struții, cămilele, lamele și cerbii vor fi înhamați la trăsuri și vor plimba pe vizitatori prin grădină pe când morsa va demonstra într'un bascu special salvarea unui om dela inec. La fiecare din aceste animale se va așeza o inscripție în care se va arăta cum s'a realizat actul reflex respectiv.

Traduceri și legalizări de traduceri din orice domeniu se execută exact și urgent în biroul din Strada Porții 44 al d-lui Dr. Ioan Lemeny, traducător și interpret autorizat pe lângă instanțele judecătorești Brașov.